

med bruni, skozi katere je uhajala toplota. Veke je imel vse težje in moral sem ga priganjati, da se je oblekel. Toda ob ognju je bilo zdaj kar prijetno, vsekakor pa veliko bolj, kot bi bilo spodaj v gozdu pod planino.

Preobula sva se v športne copate, v premočene čevlje pa natlačila časopisni papir. Do hrane nama ni bilo, čaja pa sva se veselila. Posodo s snegom sem postavil na kamna na ognjišču. Nekaj časa je še cvrčalo, ko pa je bila posoda tudi zunaj suha, se je sneg počasi začel spreminjati v tekočino. Vroč čaj je bil potem pravi obliž za vneto in izsušeno grlo. Skuhal sem ga tudi za čez noč, če bova žejna — toda ponoči je čaj v termovki zmrazil. Nato sva si pripravila ležišče. Na sredini je bila sicer ledena ploskev, toda nisva se menila zanjo. Raztegnila sva vreči po ležišču, oblekla vse, kar sva našla v nahrbtnikih, zlezla v spalni vreči ter se s šotorskim platnom pokrila čez glavo. Pod preskromno odejo sva nadihala toplo sapo in bilo je kar prijetno. Zaspala sva, še preden so polena na ognjišču dogorela.

Nisva prespala polovico noči, ko naju je zbudil drget. Bajto je stresal mrzel veter in mraz je silil od vsepovsod. Le kjer sta bili telesi stisnjeni tesno drugo k drugemu, je bilo čutiti toploto. Popravila sva šotorsko platno, ki je nerodno zlezlo, se še bolj stisnila skupaj, toda do jutra pravega spanca ni bilo več. Razmišljal sem, da bi zopet zakuril, pa nisem imel volje, niti moči. Noč je bila tako potem še mrzla in dolga.

NA VRH SVA LEPO POZABILA

Ko sva se zjutraj vsa trda postavila na noge, so bili trdi tudi najini čevlji. Gozdarji so mi primrzili na tla. Vzel sem poleno in jih odbil od desk, toda obuti jih nisem mogel.

PRVI SLOVENSKI VZPON NA YANAMAREY (5220 m)

MALI PRINC BELE KORDILJERE

FRANCI HORVAT

Ko je bil za nama prvi aklimatizacijski vrh Pastoruri (5240 m), sem si zaželel nekaj novega.

Že doma so mi misli uhajale k temu »Malemu princu«, zavitemu v skrivnost. Podatkov o njem skorajda ni bilo, le nekaj malega v reviji American Alpin Journal (AAJ). V navalu drugih (večjih) izzivov sem to goro dal malce na stran. Kasneje pa me je zopet povsem prevzela, ko sem od domačinov slišal, da je od predora do vrha samo nekaj ur hoje. Toda kako se je teh nekaj ur raztegnilo!

V želji, da bi bila čim hitrejša, na hrano skoraj pozabiva. Vsak kupi nekaj mandarin in majhno čokolado Sublime. Pri oprepi pa ne skopariva, le tisto za bivačiranje pustiva doma. Kljub temu je teža precejšnja, saj sta najina nahrbtnika kot dobro rejena pujsa.

Karto sva kupila v eni od avtobusnih agencij, ki ima listino z zgodovinskim Chavinom. Tako se je imenovala predinkovska kultura.

Ker je bil avtobus poln, imela pa sva na voljo samo en sedež, sva se vsake toliko časa zamenjala. Peljali smo se mimo mesta Recuay (3400 m) in zaprtega rudnika v

Usnje je bilo trdo kot kamen. Zakuril sem in zmznjene čevlje položil čim bližje ognju. Jeziki plamena so včasih kar oplazili usnje, ki se je počasi zmeščalo. Obul sem torej čevlje, ko so bili še topli, čeprav mokri, na nogo so pa le šli. Kako bi sicer sestopila v dolino! O vzponu na goro že dolgo nisem več razmišljal. Toda groza! Desnemu čevlju je odstopil podplat. Bili so preblizu ognja in tako je lepilo popustilo. V vrečki s prvo pomočjo sem poiskal vrstico ter podplat za silo privezal k čevlju. Čez nogavico sem nataknil polivinilasto vrečko. Nekaj bo že zaleglo. Čevlji sem zdaj le s težavo spravil na nogo. Skrbelo me je za prste. Vrvica je preveč stiskala, da bi kri lahko normalno krožila. Toda sestopa brez podplata si nisem znal predstavljati.

Nisva se več dolgo mudila v stanu. Hotela sva nazaj v dolino, v življenje. Planina, čeprav nebeško lepa, je tokrat hotela uživati svoj zimski mir. Nikjer ni bilo nikogar, ki bi nama lahko pomagal. Še ptic ni bilo.

Pospravila sva razmetane stvari v nahrbtnika in se odpravila na plano. Svetloba naju je zbadla oči.

Ozrl sem se po gorah, ki jih sinoči nisem mogel videti. Bile so bele in divje. V takem ne bi nikoli prišla na vrh.

Potem sva zagazila. Veter je čez noč zasul gaz. Zopet sva se prebijala skozi zamete. Vrvica na čevlju je kmalu popustila. Zapletala se je, zato sem jo snel. Toda glej, podplat je kljub temu obstal na čevlju, lepilo je v mrazu zopet prišlo. S tistimi čevlji sem kasneje naredil še veliko tur, ne da bi potrebovali popravila pri čevljarju. Prsti zdaj niso bili več v nevarnosti.

Spuščala sva se po poti včerašnjega vzpona in se čudila globoki gazi v gozdu. Z vsakim korakom sva bila bližje rešitvi. Toda šele v vasi pa sva si zares oddahnila.

Ticapampl. Ogromni kupi jalovine ob cesti so kot nemi spomeniki, ki imajo svojo zgodovino.

Pri Catacu zavijemo levo proti goram. Cesta je makadamska z ogromno količino prahu. Vse polno sva ga imela v nosu, v očeh, pravzaprav povsod. Pokrajina je zelo zanimiva, kajti gore, ki naju obdajajo, so čudovitih oblik. Po dobrih treh urah vožnje se pripeljemo do velikega ledeniškega jezera L. Queracocha (3980 m). To modro oko se blešči kot pravi biser. Po dobrih 30 kilometrih smo bili pri predoru Kowish.

Tu se poslovimo s sprevodnikom in si zaželimmo srečno pot.

Ko sva zadegala to mrcino na hrbet in zavila okoli vogala, sva zagledala najino goro. Z očmi sem iskal prehode: odločila sva se, da prečiva na levo, nato čez melišča na sedlo. Z njega pa je videti lep greben do vrha. Zaradi čistega ozračja je vse tako blizu, da bi pot opravił na mah, za malo južno.

Da prideva do morene, morava čez močvirnat svet. Nekajkrat zajamem vodo, da je veselje. Hojo po meliščih pa verjetno poznate: dva koraka navzgor in tri nazaj. Po treh urah le doseževa tako zeleno sedlo.

MANDARINA NA VRHU

Greben, ki vodi proti vrhu, ni prehud, le precej krušljiv je. Po kakšni uri hoje pa se nesramno postavi pokonci. Z Binetom se naveževa in že odtelovadim navzgor. Težavnost ne presega IV. težavnostne stopnje. Prečka okoli stolpa mi je pobrala precej časa in živcev. Nekaj sto metrov pod mano je razbit ledenik z veliko počjo, ki me vabi v objem. S skrajnimi napori sem le premagal to krušljivo mesto. Kolega se je precej namučil v prečki, prav tako tudi s sestopom v sedlo.

Že v mraku sva v copatah prečkala snežišče, kar mi ni bilo prav v veselje. Ker sva uvidela, da vrha tisti dan ne bova dosegla, sva se spustila na poličko. Bine je že v trdi temi še poskusil prečiti proti desni, toda kar hitro se je vrnil. Še dobro, da ni videl, kaj je bilo pod njim! V steno sva zabila nekaj klinov za varovanje med spanjem, poličko pa sva malce razširila za najine zadnje plati. Večerja je bila bolj skromna, mandarina in košček čokolade. Nase sva navlekla vso obleko, nato pa zlezla v bivak vrečo. Na pol sva sedela in na pol ležala; ko se je obrnil eden, se je obrnil tudi drugi.

Ponoči naju je zasnežilo, tako da sva imela klavirski duet v šklepetanju zob. Vso noč sva pridno drsela navzdol; še dobro, da sva bila privezana. Dokaj podhlajena in vsa otrpla sva le dočkala jutro.

Ker je bila skala sveže zasnežena, sva se odločila, da sestopiva na ledenik. Prečil sem na desno in na koncu raztežaja zabil klin, nato še enega. Ko si tako daleč stran od civilizacije, moraš biti še bolj previden, kajti tam ni gorske reševalne službe. Po nekaj zračnih spustih pa sva le dosegla ledenik.

Denar iz državnega proračuna

Iz sredstev proračuna Republike Slovenije za lansko leto je bilo Planinski zvezi Slovenije dodeljenih 15 milijonov tolarjev, ki jih je Gospodarska komisija pri PZS razdelila prosilcem, ti pa so denar kajpada porabili. Denar iz državnega proračuna so planinska društva lani dobila za obnovo naslednjih svojih planinskih postojank: Kocbekovega doma na Korošici, Tržaške koče na Doliču, Doma Planika pod Triglavom, Koče na Planini pri jezeru, Staničevega doma pod Triglavom, Doma pri Krmskih jezerih, Gomiščkovega zavetišča na Krnu, Doma Zorka Jelinciča na Črni prsti, Zasavske koče na Prehodavcih, Roblekovega doma na Begunjščici, Krekove koče na Ratitovcu, Češke koče na Spodnjih Ravneh, treh bivakov, Doma na Kališću, Planinskega doma na Ledinah, Koče na Krški gori, Koče na Snežniku, Koče na Klemenči jami pod Ojstrico, Aljaževega doma v Vratih, Doma na Blegošu, Koče na Loki pod Raduho, Koče na Travniku, Doma na Peci, Koče na Dobriču in Koče na Smrekovcu, poleg tega pa še za raziskave odpadnih voda, za Komisijo za pota in za delo Gospodarske komisije.

Kljub mrzlemu bivaku sva se odločila, da greva na vrh gore po ledeniku. Razmere so bile odlične, zato sva kar hitro napredovala. Razpok skoraj ni bilo, le vrha ni bilo videti od nikoder. Bineta sta zadnjih dvesto metrov mučila višina in nahrbtnik, zato je nahrbtnik pustil v snegu. Naklonina je dosegla 45° do 50°. Vreme je bilo lepo, skoraj pretoplo.

Okoli 13. ure sva objeta okoli vratu stopila na tako zeleni vrh. Razgled po okoliških vrhovih je bil dober. Na severu sem spoznal lepota Huantsan (6395 m), neuresničeno željo izpred treh let, na jugu pa sem slutil uresničeno željo Pastoruri (5260 m). S skupnimi močmi sva pospravila preostalo mandarino ter napravila nekaj reklamnih posnetkov.

GORA NAJU NI IZPUSTILA

Ker naju je čakal še dolg sestop, sva se odpravila navzdol. V slabi uri sva bila na moreni, ki pelje v dolino Yanamarey. Veselila sva se večerje na toplem, toda gore naju niso kar tako izpustile. Pripravile so nama še eno preizkušnjo vzdržljivosti.

Kljub divjosti in prvobitnosti narave po tem brezpotju sem komaj čakal, da bo vsega konec. Nekaj manjših jezerc me je očaralo, da sem pozabil na lakoto in utrujenost. V želji, da prideva do ceste, sva hodila do devete ure zvečer, ko je bilo Binetu vsega dovolj. Položila sva se na dokaj valovitem in vetrovnem prostoru, v usta pa seveda nisva mogla dati nič. Pajek, ki je razpredal mrežo v mojem želodcu, je pobral šila in kopita in odšel v toplejše kraje.

Noč je bila strahovito dolga. Spraševal sem se, kaj sem se zameril bogovom, da me tako grdo kaznujejo. Toda jutro je bilo lepo, hladno. Komaj sva čakala, da sva zapustila mrzli bivak. Spustila sva se do pastirske postaje, kjer sta naju napadla napol divja psa. S palicami sva se ubranila ostrih zob. Tudi indijanski pastir ni kazal razumevanja za najino stisko v želodcih, zato sva se odpravila naprej.

Precej sem oslabil, zato sem hodil počasi in poskušal razmišljati o palačinkah. Ne o eni, o desetih, dvajsetih, in o topli postelji. Bine mi je malce pobegnil, pri jezeru pa me je počakal. To je bila najina rešitev. Narava okoli jezera je bila zelo lepa in bogata z rastlinjem. Zadnji metri so me bili pošteno dotolkli, le trma me je pripeljala do cilja.

Ko sva čakala na prevoz, je Bine malce zaspal. Oblak prahu, ki se je bližal, naju je spravil pokonci. Z divjim mahanjem sva ustavila avtobus, ki je bil nabito poln. Zdelana in umazana sva se še domačinom smilila. Pri šoferju so mi napravili toliko prostora, da sem lahko sedel na nahrbtnik.

Drama se je končala pri bananah v Huarazu, ki so mi pomagale, da sem zmozel še nekaj metrov do najine sobe.

P. S.: Prvi slovenski vzpon na Yanamarey v Cordilleri Blanci (Peru), sva opravila **Bine Javornik** in **Franci Horvat** od 6. 6. do 8. 6. 1994.